

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 7. Iræ usus bonus, ira sancta. Ex Veteri. Novo. Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

§. VI.

Iram frænandi alia motiva.

Commis qui irascitur. Matth. 5. 22. Ecce abundantia iustitiæ ad iustitiam; ut Scribæ, & Pharisei, si non occidant, servare iustitiam gloriantur? Christi verò Fidelibus, non solum inhibetur occisionis actus; sed prohibetur ad iram animi motus. Facilius quidem est, non occidere, prohibendo manum; quam non irasci, cohibendo animi motum. Simon Cass. l. 10. c. 17.

Nolumus ab hominibus vinci; & iram non possumus vincere. Quâ turpitudine quid execrabilius dici potest? S. August. l. de vera relig. c. 44.

Omniem amaritudinem fellis evome; & quocumque pacto valueris, charitatis dulcedinem sume: nihil enim suavius, nihil illâ beatius est. S. Isidorus lib. de conflictu vitior; & virtut. Dilectio respondet.

Homo, mansuetum animal, & rationale, atque benignum; contraria suæ naturæ facit, & negligentia mores suos in ferinos vertit. Chrysost. hom. 12. in Gen.

Nihil insuavius homine iracundò, nihil molestius &c. Melius est, cohabitare bestie, quam homini tali: nam illa quidem, si semel cicuretur, servat suam legem; illum autem quoties placaveris, iterum exasperatur. Idem hom. 6. in Acta.

Quod si iratus seipsum intueri posset, nullâ alterius indigeret admonitione: nihil enim iratò turpius. Idem hom. 25. in Joan.

Neque demon ita eum metuit, qui eum expellit, & eiecit ex alio homine; ut hominem, qui iram vincit, & animo imperat: nam hoc ipsum est quoque sævus demon; & ij potius, quam qui à dæmone vexantur, miseri dicendi sunt. A dæmone enim vexari non immitit in gehennam; irasci autem, & acceptæ injuriæ meminisse, expellit ab ipso regno cælorum. Id. in Pf. 4.

Non irasci, absolutio est, & supplementum; per quod præceptum, non occides, custodiri queat. Qui enim in iracundiam non effertur, quantò longius ab homicidio abstinebit: radix quippe homicidij iracundia est. Qui igitur radicem abscindit, multò facilius ramos ejus poterit amputare; imò nè germinare eos permittet. Idem hom. 19. in Matth.

Mirabile sane! imò & miserabile: nobilem illam creaturam ad imaginem Dei creatam, & omni creaturæ prælatam, ad modicum verbum, tenuemque flatum, ad linguæ sonitum, aëritque ictum, à rectitudinis suæ statu quasi violenter excuti, & turbinis more in vertiginem agitari. Richardus à Sanct. Vict. tr. 1. de statu inter. hom. c. 9.

Quis nos separabit à charitate Christi? O Domine Deus! quam pauci sunt hodie inter nos ita firmati, ut dicere valeant illud verbum! Nunquid ita firmati sunt in dilectione illi; quos, non dico, tribulatio, sed leve verbum, separat à charitate proximi: qui, auditò unico verbò, quod

eis displicet, statim exardescunt in iram, in ultionem; nec potest recedere de eorum memoria: imò istud volunt, & revolvunt, in cogitatione sua: similes canis, qui corrodit lapidem projectum. Certè isti non sunt firmati in charitate Dei; ideo facile capiuntur à diabolo: nulla enim sagitta illius missa contra tales cadit in vacuum. S. Bonav. l. 43.

Magis propriè est imago Dei anima rationalis, quam alia imago. Et aliqui scindunt eam, ut iracundi, & vindicativi: alij projiciunt in ignem, ut avari; quia avaritia est ignis: alij projiciunt in latrinam; ut luxuriosi. Sanct. Vincent. Ferr. l. 2. de SSS. Trinit.

§. VII.

*Ira usus bonus, ira sancta.**Ex Veteri.*

Irascimini, & nolite peccare. Psalm. 4. 5. Irascimini, ubi culpa est, cui irasci debeatis: non potest enim fieri, ut non rerum indignitate moveamur; alioquin non virtus, sed lenitudo, & remissio, judicatur. Irascimini ergo ita, ut à culpa abstineatis. S. Ambros. l. Offic. c. 21. Irascamur & nobis, si quando peccamus; irascamur & alijs. S. Hieron. in Ecclæ. 7. Præteritis peccatis irasci debemus; ut præsentem nequitiam possimus extinguere. Quid est enim aliud poenitere, nisi irasci sibi; ut horreat, quod fecit; & cruciatus à se exigat, nè Judex potius iratus affligat. Cassiodorus hic. Instruit filios hominum S. Spiritus; ut sanctâ quâdam iracundiâ exardescant, & resistant pravis desiderijs; & eò modò peccatum vitent. Bellarminus hic.

Dixi, confitebor adversum me injuriam meam Domino. Et tu remisisti &c. Psalm. 31. 5. Sequitur de accusatione propria salutare remedium, quando pepercit Judex, cum sibi non parceret reus, Cassiodorus hic. Iratus est potius sibi (David) qui se cognovit justâ objurgatione culpam. Tam ingentium populorum Rector sibi erat vehementissimus tortor; exigens à se poenas, quas jussione vix ferre poterat alienâ. Id. in Pf. 50. proœmio.

Dominus regnavit, irascantur populi. Pf. 98. 1. Non præcepit Propheta, ad aliquod facinus populos commoveri; sed ut sibi potius irascantur, qui rem probati sunt fecisse nefariam: ut citò ad conversionis salutem veniant, cum propria voluntate suâ cœperint facta damnare. Cassiod. hic.

Super inimicos tuos tabescebam. Psal. 138. 21.

Melior est ira risu Ecclæ. 7. 4. Risus dissolvit sapientem, ira corripit, & emendat. S. Hieron. hic.

Ex Novo, & Patribus.

Estote prudentes sicut serpentes. Matth. 10. 16. Non adeò bonus, suavis, & columbinus, sit homo; qui de felle, & venenò serpentis aliquid non habeat, quò in vitia non irascatur. Baeza t. 2. l. 12. c. 3. §. 3.

Ecc ec 3

Domi.

Domine, ne statuas illis hoc peccatum. Act. 7. 59. Sic Zelo inferbit, ac si mansuetudinis nihil haberet: & sic mansuetus in eorum dilectione perlitit; ac si contra eos fervoris nihil habuisset. Sanct. Gregorius hom. 18. in Ezech.

Non potes sustinere malos. Apoc. 2. 2. Denotat vividum zelum, & justam iram in peccatores. Sic vulgari phrasi dicimus; illa ferre non posse, quæ penitus execramur. Ramirez hic.

Ob eam causam nobis ira insita est; non ut nos etiam peccemus; sed ut, qui offendunt, prohibeamus. S. Isidorus Pelus. l. 2. ep. 239.

Canis est impudens ira; sed legem audire discit. Si fuerit canis in grege tam ferus, ut non obediat jubenti pastori, nec ejus vocem agnoscat; omnia perdita sunt, & corrupta, cum ovibus pascitur; sed si oves gustaverit, inutilis est, & jugulatur. Sed si te discit audire, ale canem; nullus est contra lupos, & contra piratas. S. Chrysol. hom. 30. ad pop. Antioch.

Utendum indignatione tanquam bene educato cane: qui tantum, cum necesse est, hoc est, adversus fures, atque hostes, allatret. Isidorus Clarius Or. 32.

Homo irascatur ubi debet, & quando debet: unde debet habere, & faciem hominis, & faciem leonis. Sanct. Bonavent. l. 5. hexam.

§. VIII.

Iram in se vincendi remedia.

Simile est regnum celorum grano sinapis. Matth. 13. 31. Sinapi & bilem diminuit, hoc est, iram; & phlegma excindit, hoc est, fastum, ac superbiam. Clemens Alex. l. 1. paedag. c. 11.

Sol non occidat super iracundiam vestram. Eph. 4. 26. Hoc est, antequam sol ad occasum vergat, naturam agnoscite, furorem extinguite; ne nox interjecta morbum immediate efficiat. Nam tum diabolus idoneum tempus nactus, ea, quæ contigerunt, magis inflammat, ad ultionem irritat, ad inimicitias extimulat, ad detractiones, & calumnias excitat, injuriarum memoriam instruit, ac innumera inde mala parit. S. Isidorus Pelus. ep. 109.

Quæ iracundia sanari potest, si patientiâ Filij Dei non sanatur? S. August. l. de agone Christiano c. 11.

Servandæ mansuetudinis modus est: ut, cum alienos excessus aspiciamus; nostra, quibus in alijs excessimus, delicta cogitemus. Patienter namque illatam injuriam tolerat, qui piè meminit, quod fortasse adhuc habeat, in quo debeat ipse tolerari. Et quasi aqua ignis extinguitur, cum surgente furore animi sua cuique ad mentem culpa revocatur: quia erubescit, peccata non parcere, qui vel Deo, vel proximo, sæpe se recolit parcenda peccasse. S. Greg. Mor. l. 5. c. 30.

Si te ira extimulat, mansuetudinem indue, & ad psalmorum decantationem

nem perfige. Sanct. Joann. Damasc. in fragm. tentent.

Contumeliosus es, & iracundus? oculos demitte, ac terram intueere; & confestim ira sedabitur. S. Greg. Nyss. or. 2. in hominis procreationem.

Qui verè seipsum humiliat, nunquam poterit irâ commoveri: quia anima ejus in sui consideratione occupata est humilitate. S. Chrysol. hom. 9. in Gen.

Si Davidis imaginem præ oculis habeas, & in hanc assidue defigas oculos; etiam si miles ira obundat, mentis oculum perturbans; ad hoc virtutis exemplar respiciens perfectam consequeris serenitatem. Id. hom. 3. de David, & Saule.

Quoniam igitur modò ab hac peste tam noxiâ fugiemus? si illam utique potionem bibamus, quæ intrâ nos vermes, serpentesque, mortificet. Et quoniam, inquires, istud est poculum? Pretiosus scilicet Christi Sanguis, si cum fiducia sumatur: omnis enim hoc remediò morbus extinguitur. Id. hom. 4. in Matth. c. 1.

Si succendi cor tuum irâ senseris, peccatus continuo signaculo crucis signato: repete memoriâ, quæ tunc (in Passione) facta fuerunt; & ira illico, tanquam pulvis, dissipabitur. Id. hom. 88. in Math. cap. 27.

Iras pennas amputas, dum clamorem tollis, ipsumque cordis tumorem contrahis. Quem admodum enim fieri non potest, ut pugnet, qui manus contra neminem extollit; ita fieri nequit, ut per iram implicetur, qui non clamat. Id. l. 1. 5. in ep. ad Epes.

Idèò homines irascuntur, quia sibi nimis parcunt: è contrâ aliena errata patienter fert, qui in se vindicat; & qui sibi frequenter est in alios crudelis. Sanct. Bernardus l. 13. in Psalm. qui habitat. Apud Pinna in Eocl. Ethol. 121.

Si mihi esset famulus diligens, haud moleste tulerim, si in ira speculum efferret. Plutarchus l. de irac. cohib.

Quibusdam iratis profuit aspexisse speculum: permutavit enim eos tanta mutatio sui. Seneca l. 2. de ira c. 36.

Athenodorus Philosophus Augusto Cæsari documentum dedit: iratus nihil dicas, vel facias; priusquam 24. Græcorum literas percurreris. Suetonius apud Cornelium in Nahum c. 1. v. 3.

Ne frenâ animo permitte calenti:

Da spatium, tenuemque moram; male cuncta ministrat

Impetus. Statius l. 10.

Furor, iraque, mentem

Præcipitant. Virgilius.

☞(5)☞